

О. В. НЕСТЕРЕНКО, М. В. ХУДИК, кандидати техн. наук, доценти,
О. Ю. БЛІЗНЮКОВА, канд. техн. наук, асистент
Криворізький національний університет

АНАЛІЗ МІЖНАРОДНИХ ПРОГРАМ СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНОГО ВИПАДКУ І ПРОФЗАХВОРЮВАНЬ

В Україні економічні процеси здебільшого демонструють позитивну динаміку. З 2000 року спостерігається зростання промислового виробництва, випуску товарів широкого вжитку та аграрного сектора. Очікується, що такі економічні здобутки сприятимуть підвищенню рівня життя громадян та зміцненню соціальних гарантій після закінчення війни. Однак на практиці все ще залишається низка економічних проблем, які потребують вирішення.

Соціальне страхування відіграє ключову роль у системі захисту населення країни.

В Україні соціальне страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві здійснюється відповідно до Закону України «Про страхування» від 18.11.2021 № 1909-ІХ.

У процесі трансформації економічних основ суспільства страхування відіграє важливу роль, забезпечуючи не лише фінансову підтримку у випадку страхових випадків, а й створюючи правові та економічні передумови для підвищення продуктивності праці. Саме в цей період формується нова система грошових відносин, що є необхідною складовою демократичної держави з соціально орієнтованою ринковою економікою.

Міжнародний досвід свідчить, що стабільність такої системи залежить від дотримання певних умов. Перш за все, важливим фактором є наявність фінансових ресурсів, які дозволяють як юридичним, так і фізичним особам покривати витрати на страхування. При цьому рівень цих витрат значною мірою визначається політичними рішеннями влади [1].

Згідно з даними Міжнародної організації праці, домінуючим видом є схеми соціального страхування, які представники зі 167 країн активно використовують у національних економіках. Це 74% від усього міжнародного страхового ринку. При цьому в усьому світі тільки 33,9% робочої сили застраховані за допомогою обов'язкового соціального страхування. Міжнародний огляд показав, що моделі страхування від нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві є складовою частиною соціального захисту і під час дослідження було виділено три види їх класифікації, виходячи зі специфіки підходів [2].

Континентальна (Німеччина, Австрія, Франція, Бельгія), також звана Бісмарковською, встановлює жорсткий зв'язок між рівнем соціального захисту та тривалістю професійної діяльності. У рамках цієї моделі соціальний захист полягає у збереженні для застрахованих працівників у разі настання соціальних ризиків досягнутого рівня і якості життя, а також соціального статусу. Компанії зі страхування від нещасних випадків, пропонують різні тарифи, а також неекономічні стимули для підприємств-членів, включаючи профілактичні послуги, навчання, консультації, фінансування та ін.

Англосаксонська (Бевєриджська) (Велика Британія, Ірландія), що являє собою трирівневий тип соціального захисту, у якому розподілено відповідальність основних суб'єктів правовідносин за схемою: держава – базові гарантії; роботодавець – соціальне (професійне) страхування; працівник – додаткове особисте страхування. Усі програми соціального страхування утворюють єдину систему.

Скандинавська (Швеція, Данія та Фінляндія), якій притаманне широке охоплення різних соціальних ризиків і життєвих ситуацій. Соціальні послуги, як правило, гарантуються всім жителям країни і не обумовлюються зайнятістю та сплатою страхових внесків.

Список літератури

1. Андрій В. Соціальне страхування: історія, проблеми // Соціальний захист. – 1999. – № 2. – С. 43-51.
2. Програма Міжнародної організації праці з охорони праці та навколишнього середовища «Підсилення впливу програм страхування у попередженні нещасних випадків на виробництві і професійних захворювань» (Safe Work).